

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ № 4

**КАФЕДРА ГОСПОДАРСЬКО – ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітній рівень перший бакалаврський
Освітньо-професійна програма Економічна безпека підприємства
Шифр за ОПІ: ОК - 25
Мова навчання: українська

Кропивницький 2023

Розробник:

ГАПОНЮК Ольга, доцент кафедри
господарсько-правових дисциплін та економічної безпеки,
кандидат економічних наук, доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
господарсько-правових дисциплін та економічної безпеки факультету №4
ДонДУВС

Протокол № 1 від «25» серпня 2023 року

Завідувач кафедри

Сергій ВАСИЛЬСВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Економічна безпека підприємства
«25» серпня 2023 р.

Гарант ОПП

Олена ГУЗЕНКО

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1. 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	3-й	3-й
Семестр:	6-й	6-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	4 / 120	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	2	
Лекції:	20 годин	6 годин
Семінарські:	20 годин	6 годин
Практичні:		
Самостійна робота:	80 годин	108 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	екзамен	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:2,0	1:9

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів підприємництва, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності, в т.ч в процесі забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Завдання навчальної дисципліни: засвоєння основних принципів залучення, формування та використання фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва; оволодіння навичками самостійного здійснення аналізу формування та використання фінансових ресурсів підприємств, в т.ч. в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Фінанси підприємств» належить до обов'язкових навчальних дисциплін загальної фахової підготовки. Базою для вивчення дисципліни виступають дисципліни «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Економічна безпека суб'єкта господарювання», «Фінанси, гроші та кредит».

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ПРН 10	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 27
Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності	+			
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати		+		
Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.			+	
Вміти аналізувати та оцінювати стан і рівень економічної безпеки підприємства, обґрунтовувати необхідні зміни в структурі активів підприємства та джерел їх формування				+

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- місце фінансів підприємств у фінансовій системі України;
- склад та структуру фінансових ресурсів підприємств;
- сутність фінансового механізму підприємств;
- класифікацію витрат підприємств на виробництво і реалізацію продукції;
- сутність прибутку як економічної категорії; принципи розподілу і використання прибутку підприємств;
- основні принципи оподаткування прибутку підприємств; джерела утворення та відновлення основних засобів підприємств;
- сутність та джерела фінансування придбання нематеріальних активів;
- сутність та джерела капіталовкладень;

- сутність і структуру оборотних засобів підприємств;
- методи і показники (коефіцієнти) оцінки й аналізу фінансового стану підприємств;
- види і принципи фінансового планування підприємств;
- сутність антикризового управління фінансами підприємств, а також поняття фінансової санації.

вміти:

- охарактеризувати суть і функції фінансів підприємств, склад фінансових ресурсів та сфери фінансових відносин;
- здійснювати оцінку прибутковості продукції підприємств;
- визначати фінансові результати діяльності підприємств, розраховувати плату за користування кредитом;
- здійснювати аналіз відхилень фактичних результатів від планових;
- аналізувати фінансовий стан суб'єкта господарювання у частині його активів та зобов'язань, в т.ч. з метою визначення рівня економічної безпеки підприємства та її фінансової складової;
- використовувати звітність як інструмент фінансового аналізу й управління фінансами підприємства;
- обґрунтовувати та надавати економічну інтерпретацію фінансових результатів діяльності суб'єктів підприємництва.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма навч.					заоч. форма навч.				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	семінар.	практичн.	сам. раб		лекції	семінар.	практичн.	сам. раб
1	2	3	4	5	8	8	9	10	11	15
Змістовий модуль 1. Основи фінансів, формування грошових надходжень та прибутку										
Тема 1. Основи фінансів підприємства	8	2	2	-	8	8	1	-	-	7
Тема 2. Грошові надходження та грошові розрахунки підприємства	13	2	2	-	13	13	-	1	-	12
Тема 3. Формування та розподіл прибутку	13	2	2	-	13	13	1	-	-	12
Тема 4. Оподаткування підприємств	13	2	2	-	13	13	-	1	-	12

Тема 5. Оборотні кошти підприємства	13	2	2	-	13	13	-	-	-	13
Усього годин за змістовим модулем 1.	60	10	10	-	40	60	2	2	-	36
Змістовний модуль 2. Фінансове забезпечення та фінансове планування										
Тема 6. Фінансове забезпечення відтворення необоротних активів	12	2	2	-	8	12	-	1	-	11
Тема 7. Кредитування підприємств	12	2	2	-	8	12	1	-	-	11
Тема 8. Оцінка фінансового стану та рівня економічної безпеки підприємств	12	2	2	-	8	12	1	1	-	10
Тема 9. Фінансове планування	12	2	4	-	8	12	1	1	-	10
Тема 10. Фінансова санація та банкрутство	12	2	2	-	8	12	1	1	-	10
Усього годин за змістовим модулем 2.	60	10	10	-	40	60	4	4	-	52
Усього годин	120	20	20	-	80	120	6	6	-	108

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. ОСНОВИ ФІНАНСІВ, ФОРМУВАННЯ ГРОШОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ТА ПРИБУТКУ

Тема 1. Основи фінансів підприємств. Суть фінансів підприємств. Сфери фінансових відносин підприємств. Фінансові відносини між підприємствами, їх підрозділами, з державою, з власниками та робітниками. Функції фінансів підприємств. Фінансові ресурси підприємств. Внутрішні та зовнішні джерела формування фінансових ресурсів підприємств. Власні, позикові і залучені кошти. Державне регулювання формування фінансових ресурсів підприємств. Грошові фонди підприємств. Фінансове забезпечення відтворення витрат.

Тема 2. Грошові надходження та грошові розрахунки підприємств. Грошовий оборот і система розрахунків на підприємстві. Поняття грошового

обігу підприємств. Порядок пред'явлення підприємствами претензій по розрахунках. Економічні і фінансові санкції в системі грошових розрахунків і платежів. Готівкові розрахунки. Сутність готівково-грошових розрахунків. Переваги й недоліки готівкових розрахунків. Сфера застосування готівково-грошових розрахунків підприємств. Безготівкові розрахунки. Сутність безготівкових розрахунків. Переваги й недоліки безготівкових розрахунків. Сфера застосування безготівкових розрахунків підприємств. Поточний, бюджетний, кредитний, депозитний рахунки. Характеристика та склад грошових надходжень підприємств. Поняття грошових надходжень підприємств. Основні види грошових надходжень та їх характеристика. Доходи підприємств. Доход від реалізації продукції, інші операційні доходи, доход від участі в капіталі, інші фінансові доходи, інші доходи, надзвичайні доходи. Фактори, що впливають на величину виручки. Види цін у ринковій економіці: фіксовані, регульовані, вільні, оптові, роздрібні. Структура ціни на продукцію. Розподіл виручки від реалізації продукції. Формування валового і чистого доходу. Витрати підприємств. Характеристика складу собівартості реалізованої продукції; витрат, пов'язаних із операційною діяльністю, але тих, які не включаються до собівартості реалізованої продукції; фінансових витрат; інших витрат; надзвичайних витрат. Економічні елементи витрат.

Тема 3. Формування та розподіл прибутку. Економічний зміст прибутку та його функції. Поняття прибутку. Функції прибутку. Зовнішні фактори, які впливають на прибуток підприємств. Основні та неосновні фактори, які впливають на прибуток підприємств. Види прибутку і порядок його формування. Поняття чистого прибутку. Основні напрямки використання чистого прибутку. Фонди грошових коштів підприємства, що утворюються за рахунок чистого прибутку. Поняття нерозподілений прибуток і його використання. Управління розподілом прибутку. Економічний зміст і значення розподілу прибутку. Розподіл прибутку між державою і суб'єктами господарювання. Методи регулювання прибутку підприємства на основі діючих правил організації бухгалтерського обліку. Методи планування прибутку від реалізації продукції. Сплата дивідендів.

Тема 4 Оподаткування підприємств. Суть, види та функції податків. Сутність оподаткування підприємств і податкова система. Сутність податків і їх функції. Складові загальної системи оподаткування бізнесу. Система оподаткування підприємств та її становлення в Україні. Чинний порядок оподаткування прибутку. Платежі за ресурси. Непрямі податки, які сплачують підприємства. Вплив непрямих податків на фінансово-господарську діяльність підприємств. Спрощена система оподаткування бізнесу. Сутність та особливості спрощеної системи оподаткування бізнесу. Групи бізнесу, які підлягають спрощеній системі оподаткування.

Тема 5. Оборотні кошти підприємств. Оборотні активи: сутність, склад і структура. Сутність і основи організації обігових коштів. Склад і структура обігових коштів. Класифікація і принципи організації обігових коштів. Визначення потреби в обігових коштах. Джерела формування оборотних

активів. Власні джерела формування обігових коштів. Використання банківських кредитів для формування обігових коштів. Нормування оборотних активів. Нормування обігових коштів для створення виробничих запасів. Розрахунок обігових коштів економічним методом. Показники ефективності використання оборотних активів підприємств. Показники стану використання обігових коштів. Вплив розміщення обігових коштів на фінансовий стан підприємств.

Змістовий модуль 2. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Тема 6. Фінансове забезпечення відтворення необоротних активів. Суть, склад і оцінка основних засобів та інших необоротних активів підприємства. Сутність основних засобів та їх відтворення. Показники стану та ефективності використання основних засобів. Амортизаційна політика та її вплив на формування фінансових ресурсів підприємства. Знос і амортизація основних засобів. Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень. Фінансування ремонту основних засобів. Показники забезпечення, стану й ефективності використання основних засобів підприємства. Показник фондомісткості виробництва. Показник фондоозброєності праці. Коефіцієнт реальної вартості основних виробничих засобів у вартості майна підприємства.

Тема 7. Кредитування підприємств. Особливості кредитування підприємств. Необхідність збалансування матеріальних і фінансових ресурсів – основа залучення кредитів. Форми кредитів, які використовуються в господарській діяльності підприємств. Принципи кредитування. Сутність та особливості банківського кредитування підприємств. Класифікація банківських кредитів. Зміст фінансової роботи з залучення банківського кредиту. Перелік документів, які готує суб'єкт господарювання для отримання банківського кредиту. Оцінка кредитоспроможності суб'єктів підприємництва банком. Форми забезпечення повернення банківського кредиту. Порядок погашення банківського кредиту. Комерційний кредит: суть та особливості. Сутність комерційного кредиту, його переваги та недоліки у порівнянні з банківським кредитом. Відповідальність сторін за порушення умов кредитного договору.

Тема 8. Оцінка фінансового стану та рівня економічної безпеки підприємств. Поняття фінансово-майнового стану підприємства, мета і завдання його дослідження. Сутність фінансового стану підприємств та необхідність його аналізу. Показники, що характеризують фінансовий стан підприємств. Поняття та методи оцінки фінансово-майнового стану підприємства. Сутність, мета, завдання та функції фінансового аналізу. Види фінансового аналізу. Принципи фінансового аналізу. Методи фінансового аналізу та їх інструментарій. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємств. Користувачі результатів аналізу фінансового стану. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємств. Оцінка фінансової стійкості підприємств. Інтегральна оцінка фінансово-майнового стану підприємства.

Комплексна оцінка фінансового стану підприємств. Напрями діагностики фінансового стану та їхнє нормативне забезпечення. Загальні підходи до оцінки рівня економічної безпеки підприємства; прибутковий та інвестиційний підходи. Методика визначення рівня фінансово-економічної безпеки підприємства на основі оцінки його фінансового стану. Індикатори класів фінансово-економічної безпеки підприємства.

Тема 9. Фінансове планування. Зміст та основні принципи планувань діяльності підприємства. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємств у фінансових ресурсах. Принципи фінансового планування. Методи фінансового планування. Інформаційна база фінансового планування. Стратегічні та тактичні цілі діяльності підприємства. Фінансова стратегія підприємств. Формування цілей фінансової стратегії і встановлення системи цільових фінансових показників. Методи планування окремих показників господарсько-фінансової діяльності. Зміст і структура фінансового плану. Розрахунок основних показників фінансового плану. Необхідність оперативного фінансового планування.

Тема 10. Фінансова санація та банкрутство. Сутність фінансової санації підприємств. Фінансова санація, її економічний зміст та порядок проведення. Фінансова криза на підприємстві. Класична модель фінансової санації. Санаційний аудит. План санації. Фінансові джерела санації підприємства. Форми фінансової санації. Державна фінансова підтримка санації підприємства. Сутність банкрутства підприємств. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства підприємств. Порядок оголошення підприємства банкрутом. Мирова угода. Санація шляхом реорганізації. Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;
- активні методи навчання.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної форми навчання:

	Поточний контроль			Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
	30	10	20	40
Всього за навчальну дисципліну	100			

Для переведення оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$K = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{округлити } (0,6 * \text{кількість групових занять}) * 5} * 30 =$$

Модульна контрольна робота

- 19-20 балів – «5» відмінно;
- 15-18 балів – «4» добре;
- 10-14 балів – «3» задовільно;
- 0-9 балів – «0» незадовільно.

При оцінюванні екзамену на денній формі навчання застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

для заочної форми навчання:

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Екзамен
	20	20	60
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переведення оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$K = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{округлити } (0,6 * \text{кількість групових занять}) * 5} * 20 =$$

При оцінюванні екзамену на заочній формі навчання застосовуються такі критерії:

50-60 балів – «відмінно» – здобувачі та здобувачки вищої освіти повністю виконали завдання та надали вірне розкриття питань.

40-49 балів – «добре» – здобувачі та здобувачки вищої освіти виконали завдання та допустив незначні помилки, при розкритті питань, що суттєво не впливають на загальний висновок;

30-39 балів – «задовільно» – здобувачі та здобувачки вищої освіти надали ідею розв'язання завдання, але у розрахунках або в юридичних висновках існують значні помилки, при розкритті питань, які приводять до викривлення рішення;

0-29 балів – «незадовільно» – здобувачі та здобувачки вищої освіти не можуть виконати завдання або роблять принципові помилки, які викривлюють усе рішення щодо розкриття питань.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти

			надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ З ДИСЦИПЛІНИ

Базові:

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с. URL: <http://dcmaup.com.ua/assets/files/finansii-pidpriemstv-2018.pdf>
2. Біла О.Г.Фінанси підприємства. Навч. посібник. Вид-во «Магнолія 2006», 2018. 384 с.
3. Гриб С.В.Фінанси підприємств в таблицях, схемах та тестах. Навч. посібник / С.В. Гриб, І.О. Болкунова. Вид-во «Магнолія 2006», 2017. 336 с.
4. Гриньова В. М. Фінанси підприємств: Навч. посібник. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Інжек, 2017. 471 с.
5. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. К.: ЦУЛ, 2017. 504с.
6. Нікола С.О. Фінанси підприємств: навч. посіб. / С. О. Нікола; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса : ОНУ, 2020. 205 с.
7. Онисько С.М. Фінанси підприємства. Навч. посібник. Вид-во «Магнолія 2006», 2017. 368 с.
8. Оподаткування юридичних осіб та аудит в сфері оподаткування: навчальний посібник / І. К. Дрозд, В. М. Іванков, О. А. Магопець, Г. Б. Назарова, В. В. Шалімов, Н. С. Шалімова / за редакцією Н.С. Шалімової. К. : «ТОВ Видавництво «Сова», 2017. 524 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7433>
9. Поддєрьогін А. М., Білик М. Д., Буряк Л. Д. Фінанси підприємств: Підручник. 9-ме вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2018. 519 с.
10. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств : підручник / Р. А. Слав'юк. К.: Знання, 2018. – 550 с.
11. Суб'єкти господарювання: оподаткування, контроль та аудит: навчальний посібник / Г.М. Давидов, І.К. Дрозд, В.М. Іванков, О.Л. Макеєва, О.А. Магопець, Г.Б. Назарова, В.В. Шалімов, Н.С. Шалімова / за редакцією Г.М. Давидова. К.: «ТОВ Видавництво «Сова», 2016. 590 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7434>
12. Фінанси підприємств : навч. посіб. / М. О. Данилюк, І. Г. Фадєєва, Н. Я. Спасів [та ін.] ; Данилюк М. О., ред. 3-тє вид. Тернопіль : Вектор, 2016. 186 с.

13. Фінанси підприємств : підручник / Н.О. Власова, В.А. Міщенко, Т.В. П'ятак, Т.І. Кочетова, А.В. Котлярова; за наук. ред. проф. Н.О. Власової. Х.: Світ книг, 2018. 437 с.

14. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2356/1/%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2.pdf>

15. Фінанси підприємств: навч. посібник : практикум / Н.О. Власова, Т.В. П'ятак, Т.І. Кочетова; за наук. ред. проф. Власової Н.О. Х.: Світ книг, 2020. 312 с.

16. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Finansy_pidpr15.pdf

17. Фінанси підприємств: підручник / О.Б.Курило, Л.П.Бондаренко, О.Й Вівчар, О.М.Чубка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

18. Principles of Finance. Openstax. 2022. URL: <https://assets.openstax.org/oscms-prodcms/media/documents/PrinciplesofFinance-WEB.pdf>

Додаткові:

1. Дубинська О. Розробка методичних рекомендацій щодо визначення рівня фінансово-економічної безпеки підприємства на основі розрахунку показників його фінансового стану. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. 2022. №2. С. 109-116. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/40>

2. Скоропад І. С. та ін. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник / І. С. Скоропад, О. Б. Курило, О. М. Чубка, О. В. Дідух, І.О. Кривецький. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 344 с.

3. Соломіна Г.В. Забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1694/1/Posibnik%20ZFEBP.pdf>

4. Управління фінансами суб'єктів господарювання : практикум : навч. посіб. / А. П. Вожжов, С. В. Сорокіна, І. В. Колесова та ін.; за ред. А. П. Вожжова. К. : Знання, 2014. 324 с.

5. Фінанси підприємств. Навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування» / укладачі В.В. Зубченко, Л.М. Гутко. Біла Церква: БНАУ, 2020. 106 с. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/5591/1/Посібник%20ФП%202020.pdf>

6. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.

7. Фінансовий менеджмент: підручник / Г. О. Партин Н. Є. Селюченко. Львів: Видавництво Львівської політехніки 2018. 388 с.
8. Фінансово-економічна безпека: теоретико-правові аспекти : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р. (кер.), Юнін О. С., Круглова О. О. та ін.]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 195 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2885/1/ФЕБ%20ПОСІБНИК.pdf>
9. Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник / Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В.Ливдар. Львів: Видавництво “Простір-М”, 2018. 298с.
10. Survey on the access to finance of enterprises (SAFE) Analytical Report 2021. URL: <https://single-market-economy.ec.europa.eu/system/files/2021-11/Analytical%20report%202021.pdf>

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року №514-XIV (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=514-17>
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року №2121-III (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3125-12>
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року №1576-XII (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1576-12>
5. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
6. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
7. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 року №40-IV (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
8. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» від 15 березня 2001 року №2299-III (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2299-14>
9. Закон України «Про ліцензування окремих видів підприємницької діяльності» від 01.06.2000 № 1775-III (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
10. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text> .
11. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю» в редакції Заокну України №5463-VI від 16.10.2012 (із

змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-12>

12. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 року №922-VIII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#n608>.

13. Закон України «Про Рахункову палату» від 11 липня 1996 року №315/96-ВР (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=315%2F96-%E2%F0>

14. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19 червня 1996 року №93/96-ВР (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>

15. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 року №2664-III (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2664-14>

16. Закон України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» від 19 червня 2003 року №978-V (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/978-15>

17. Закон України «Про ціни і ціноутворення» від 03.12.1990 № 507-XII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>

18. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 лютого 2006 року №3480-IV (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3480-15>

19. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>

20. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>

21. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний веб-портал Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

4. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL:

8. <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:
<http://minfin.kmu.gov.ua/>